SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 107. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 7, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЧЕРВНЯ 1991 Ч. 107. РІК XCVIII.

МИРОТВОРЧА ПОДОРОЖ УТИХОМИРЮЄ КОНФЛІКТ

Перемишль. — Кореспондент варшавської „Газети Виборчей" Гжегож Поляк зустрівся тут з Кардиналом Мирославом Іваном Любачівським і перевів з ним нижчеподане **інтерв'ю.**

— Еміненціє, Ви заявили, що прибудете до Перемишля спеціально для того, щоб **особисто подякувати Святішому Отцеві за відновлення** греко-католицької ієрархії в Україні.

— Я тішуся, що це сповнилося. Рішення Св. Отця мало історичне значення. Кожний з наших єпископів, діючих донедавна в підпіллі, отримав від Папи номінацію з власноручним підписом. Колись комуністи говорили про нас з іронією: „Якщо Папа не признає Вашого права до існування, то чому ми маємо це робити". Я приїхав до Перемишля вдруге. В **1981 році, користаючи з присутности на похороні Примаса Вишинського, приїхав сюди, щоби висвятити трьох наших священиків.**

— Як після майже півсторічної еміграції Ви чуєтеся у Львові?

— Як у себе вдома. Не сподівався, що мене так сердечно приймуть. Навіть не хочуть, щоби я їхав в службову подорож до Риму.

— Якими є володіння Греко-Католицької Церкви в Україні?

— Наша церква вже злегалізована. Маємо п'ять мільйонів вірних, 11 єпископів, біля тисячі дієцезальних священиків і 250 монахів, дві тисячі церков. Певні проблеми існують тільки в Києві, де ні одна з наших двох парафій не має ще своєї святині.

— Чи випадки у Львові **відкладення інтересу Римо-Католицького Архиєпископа Мар'яна Яворського і конфлікт навколо** церкви Кармелітів в Перемишлі не пошкодять польсько-українським відносинам?

— Що стосується справи Архиєпископа Яворського, то зі сторони нашої ієрархії і священиків не було найменшого застереження. Я особисто знаходжуся в приятельському контакті з Єпископом Маркіяном Профіямком, суфраганом Архиєпископа Яворського. Проти інґресу протестувала міська влада Львова. Не без впливу на їхнє рішення був конфлікт в Перемишлі. Застосовано засаду взаємности — якщо українцям не віддадуть катедри в Перемишлі, то ми не віддамо римо-католикам костьолів в Україні.

— Комітет оборонців польського костьола Отців Кармелітів в Перемишлі звинувачує **Вас**, Еміненціє, і нунція апостольського у впливі на рішення влади костьолів віддати костьол св. Тереси греко-католикам.

— Волею Святішого Отця було, щоби, згідно з правом (бо понад 150 років костьол св. Тереси був нашою власністю) віддати нам цю святиню. Але я сказ**ав публічно: „Комуністи** віддали нам катедру св. Івана у Львові, а поляки не хочуть нам віддати катедри в Перемишлі. Вірю, що вияв і за Святішого Отця утихомирить існуючий конфлікт і любов переможе".

„Возлюби ближнього" — закликають священики УАПцеркви

Київ. — Як повідомляє газета „Культура і Життя", група священослужителів Української Автокефальної Православної Церкви надіслала консулеві Польщі у Львові відкритого листа з приводу „великої різниці у ставленні до релігійних потреб української меншини польської сторони порівняно зі ставленням до таких потреб в Україні".

У дальшому в цьому листі написано, що на те, щоб задовільнити польську громаду у Львові недавно основано католицьку Архидієцезію.

„У Польщі ж, — українці, як і православні, і католики, не мають подібних здобутків. Навпаки, навіть у наші дні знищуються і грабуються українські церкви. Сьогодні у нас масово повертають полякам костьоли, особливо в Галичині. Хотілося б почути про адекватні дії польської сторони. Натомість чуємо, якою є реакція польських християн на спробу українців; (теж католиків) повернути собі катедру в Перемишлі". І тут кореспондент газети добавляє, що саме в Перемишлі недавно українські вірні і священики не були допущені до цієї катедри групою „національно-релігійних фанатиків", хоча дозвіл на це санкціонував сам Папа Іван Павло II.

Лист священослужителів УАПЦеркви консулеві Польщі закінчується словами тривоги: „Така разюча різниця у ставленні до національних меншостей дуже шкідлива для нормального розвитку добросусідських відносин, бо відновляє стереотипи минувшини".

У висновку, кореспондент цієї газети висловлює сподівання, що „здоровий глузд" та християнські чесноти візьмуть верх над „злобою дня" і доведуть до миру і позитивної розв'язки.

З вірою в майбутнє

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Х.В-Ф). — Повертаючись зі зустрічі з американськими комерсантами у Каліфорнії, до редакції „Свободи" загостили Володимир Гриньов, другий заступник голови Верховної Ради України та Сергій Буряк, віцепрезидент Української Духовної Республіки. Вони поділились з редакторами своїми враженнями з перебування в ЗСА.

С. Буряк і В. Гриньов під час розмов з редакторами „Свободи" і „Українського Тижневика".

В. Гриньов розповідає, що дуже задоволений зі зустрічі з американськими підприємцями, зокрема в Каліфорнії, які, на його думку, є досить позитивно наставлені до комерційних починів в Україні. Одначе все ще існує найважливіше питання — як це їм уможливити. В. Гриньов повний реального оптимізму і уважає, що вже незабаром буде можна це зреалізувати. Він розказує, що саме на тих зустрічах виникла думка про створення українсько-американського банку для того, щоб безпосередньо займатися торгівлею малого та середнього масштабів.

Коли питаємося чи зустрічаючись з американськими комерсантами, він міг пропонувати їм будь-які почини торговельної виміни, то наш гість категорично відповідає, що для цього потрібно запорук, а покищо Україна таких запорук дати не може, бо не є ще повним господарем економіки своєї країни, але важливо втриму вати контакти. На питання, що є причиною такого стану та як довго це буде тривати, дістаємо відповідь від нашого другого гостя, Сергія Буряка, який стверджує, що досі на полагодження справ України мандат думання та дії був у руках режиму, який, одначе, впродовж минулих 70-ти років діяв, але не думав, і в резуль

(Закінчення на стор. 4)

УРЯД СССР ВИДАВ НОВІ ПРАВИЛА ДЛЯ ЧУЖИНЦІВ

Москва. — Тут 4-го червня в газетах „Комсомольская Правда", „Комерсант" та інших надруковано повідомлення, що 28-го травня Рада Міністрів СССР ухвалила постанову про полегшення в'їзду і виїзду чужинців до СССР і подорожування їх на території СССР.

Тепер закордонних гостей можуть запрошувати кооперативи і підприємства, які ведуть спільно бізнес. Згідно з новими правилами, закордонні громадяни не мусять їхати найкоротшим шляхом до місця призначення, вказаного у візі. Совєтські організації, які запрошують гостей з закордону, можуть старатися про надання їхнім партнерам багаторазової візи на в'їзд і виїзд з СССР.

Порядок видачі таких віз буде визначений Міністерством закордонних справ, Комітетом державної безпеки та Міністерством внутрішніх справ СССР.

Якщо раніше закордонні гості були зобов'язані протягом 24-ох годин зареєструвати своє прибуття до СССР, то тепер вони можуть зареєструвати свої паспорти протягом трьох днів, не враховуючи вихідних днів і свят. Якщо ж вони приїздять на час до трьох днів, то можуть взагалі не реєструватися в Міністерстві закордонних справ та в органах внутрішніх справ.

В нових правилах нема вимоги, щоб чужинці, які їдуть власним транспортом, їхали лише визначеними для них шляхами. Час проживання закордонних громадян в СССР збільшився від двох до п'яти років, а для осіб понад 45 років життя — час проживання не обмежений, треба лише подати заяву з проханням про довжиння часу проживання за 10 днів до закінчення попереднього терміну.

Досі чужинці, які приїхали більше, ніж на півтора місяці, зобов'язані були прописуватися в СССР. Згідно з новими правилами, прописуватись повинні тільки ті, які постійно проживають в СССР. Полегшено пересування іноземців по території СССР. На прохання керівників спільних підприємств, іноземцям буде дозволено в'їзд навіть до закритих зон. Для цього кооператори чи інші підприємства повинні звертатися до органів внутрішніх справ та до тих установ, які зареєстрували згадані кооперативи.

Проте для іноземців виїщов ще один закон. Вдвічі підвищено платню за житло для закордонних громадян, акредитованих у Москві. Повідомлення про це, підписане директором фірми „Інтерофіс" Анатолієм Алексеєвим, мешканці готелю „Міжнародний 2" отримали 27-го травня. Західним бізнесменам, які винаймають кімнати в московському Центрі міжнародної торгівлі, підвищили платню з 3,500 до 7,000 дол. на місяць. Бізнесмени зібрали термінові збори і вирішили негайно покинути СССР, оскільки вартість кімнат у готелі Москви стала такою як, у Лондоні чи Ню Йорку. Алексеєв на це сказав, що бізнесмени втікають не від високих цін, а від зруйнованої совєтської економіки.

Голова представництва акціонерного товариства Фінн-Строль Еса Сеппянен заявив, що не може платити за помешкання, розміром 100 квадратних метрів, 246 дол. на добу.

Закордонні мешканці 30-го травня зібрали нові збори і вирішили вести переговори з керівництвом „Совінцентру" про полагодження цього конфлікту.

Н. МАТВІЄНКО В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. — Тут у середу, 12-го червня в приміщенні школи Фавлер відбудеться концерт відомої співачки з України Ніни Матвієнко. Початок о год. 7:30 вечора. За додатковими інформаціями слід звертатися до фірми „Браво Інтернешенел" (215) 437-4815.

„Україна і Захід" буде темою конференції в Урбані-Шампейн

Урбана-Шампейн, Ілл. — В Іллінойському університеті в Урбана-Шампейн вже 10 років існує Українська Науково-Дослідча Програма, яка річно влаштовує наукові конференції.

Цьогорічна конференція відбудеться від 17-го до 22-го червня і темою її буде „Україна і Захід". З доповідями виступлять професори і науковці з американського континенту, з Европи та України. З України приїдуть на конференцію Іван Дзюба, Вячеслав Брюховецький, Микола Жулинський, С. Павличко, Євген Сверстюк, Оксана Забужко, Кочур, Мірошниченко та інші.

П'ять років тому створено Фундацію Українських Студій для того, щоб створити постійний Центр Українських Студій в Іллінойському Університеті, в управу якої входить цілий ряд відомих діячів української громади Чикаґо.

З нагоди десятиліття конференцій та п'ятиліття фундації в неділю, 23-го червня, відбудеться бенкет з участю гостей з України в Культурному Осередку парафії свв. Володимира і Ольги о год. 1:30 по полудні. Прихід з бенкету іде на Фундацію Українських Студій. Вступ 50 дол. Бажаючі взяти участь у конференції в Урбана-Шампейн, як слухачі та бути на бенкеті в Чикаґо можуть зголоситися до Раїси Братків на число телефону: (708) 991-3136.

КОНЦЕРТ У САН ФРАНСІСКО

Сан Франсіско, Кал. — Тут у четвер, 13-го червня, відбудеться концерт вокального квартету „Явір" з України, під патронатом Українського Народного Союзу. Імпреза матиме місце в залі Української Православної церкви св. Михаїла, 345 7th Street. Початок о год. 7:30 вечора. За інформаціями слід звертатися до Михайла Царя (415) 340-8362 або до фірми „Євшан" (514) 630-9858.

Партія канцлера Г. Коля зазнала поразки у льокальних виборах

Берлін. — Християнсько-демократична партія, яку очолює канцлер Німеччини Гельмут Коль, потерпіла минулої неділі поразку у виборах в парлямент Гамбурґу. Це вже третя поразка християнських демократів у місцевих виборах після того, як в грудні минулого року Г. Коль і його партія перемогли у перших у після воєнній історії країни парляментських виборах, в яких брали участь громадяни об'єднаної Німеччини.

„Підсумки виборів абсолютно незадовільні", — так прокоментував Г. Коль результати виборів у Гамбурґу, у яких депутати християнських демократів дістали 35.1 відсотка голосів — на 5.4 відсотка менше, ніж у виборах 1987 року. У той же час Соціял-демократична партія дістала 48 відс. голосів , що на 3 відс. більше, ніж чотири роки тому. Вибори привели до того, що у парляменті Гамбурґу соціял-демократи дістали 61 місце, а християнські демократи, партія Вільних демократів і „зелені" — 60. Таким чином, соціял-демократи можуть зформувати уряд Гамбурґу, не вступаючи в коаліцію.

Ні переможці, ні переможені не приховують, що на результати виборів у Гамбурґу вплинув відступ канцлера Коля від передвиборчих обіцянок минулого року. Перед виборами у Бундестаґ Коль твердив, що піднесення східньонімецької економіки не потребує підвищення податків. Але ні Коль, ні хтось інший не уявляли в той час справжніх розмірів економічної розрухи колишньої Східньої Німеччини, справитися з якою без додаткових надходжень у федеральну касу неможливо. Уряд Коля ввів нові податки і тут же відчув результати цього кроку на виборчих дільницях.

„Я думаю, що відповідальність за поразку у Гамбурґу несе Бонн", — сказав журналістам Гартмут Першав, кандидат християнських демократів, який зазнав поразки у Гамбурґу.

Не зважаючи на три поразки у льокальних виборах, партія канцлера Коля і далі користується більшою підтримкою, ніж її ліві суперники — соціял-демократи і „зелені".

Харківський університет здобув незалежність

Харків (ПС УРП). — Тут в четвер, 16-го травня, Колеґія державного комітету народної освіти УССР видала Харківському університетові атестаційний сертифікат, який надає університетові статус **самоуправного** вищого учбового закладу союзної категорії на п'ять років.

Університет отримав право самостійно визначати структуру штатів, опрацьовувати і затверджувати пляни **навчання і програми, встановлювати** пляни прийому студентів, розміри заробіної платні та стипендії для студентів, надавати звання науковцям і викладачам і встановлювати інші правила, які ґарантуватимуть творчу самостійність.

Прийшло з Харкова ще одне повідомлення. На мільйон карбованців Харків**ський обласний книготорг** цього року має списати і знищити політичну літературу, яка не користується попитом. В тому числі і 15 різних збірників, статтей і виступів президента СССР Михаїла Ґорбачова. Проте найбільше клопоту працівники книготоргу **мають з** працями основоположників марксизму-ленінізму, оскільки нинішні закони не **дозволяють** їх списувати.

ҐОРБАЧОВ ВИКОРИСТАВ НАГОРОДУ НОБЕЛЯ ДЛЯ ПРОПАҐАНДИ „ПЕРЕСТРОЙКИ"

Ослью, Норвегія. — Нарешті совєтський диктатор, генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов отримав свою Нобелівську нагороду миру в ратуші норвезької столиці Ослью і використав цю нагоду для пропаґанди про „перестройку", заявляючи, що його первісний плян про перебудову, демократизацію, виміну людьми й ідеями, почав діяти знову і його треба втримати за всяку ціну. Він натякав, що тільки міжнародна спільнота, на чолі з великими індустріяльними державами світу, можуть надати ефективну допомогу для Совєтського Союзу, економіка якого опинилася на краю провалля і якщо, мовляв, розвалиться економічна система в комуно-московській імперії, то на Сході розпічнеться хаос, якого ще не бачив світ.

Совєтський дурисвіт пускав тумана західнім політикам, які навіть почали публічно співчувати одинокій в світі тоталітарній однопартійній імперії і взялися, як, наприклад, президент Франції Франсуа Міттеран, організувати „крусаду" допомоги для СССР, не ставлячи навіть жодних передумов політичного характеру, які могли б значно допомогти поневоленим Москвою народам. Їхнє розуміння свободи все ще стоїть на рівні з 1917-18 років, коли Франція й інші европейські країни та американський президент Вілсон визнавали потребу свободи тільки для Росії, Прибалтики і східньоевропейських держав, які пізніше стали жертвами ненажерливого московсько-совєтського імперіялізму.

На міжнародному летовищі в Ослью вітали М. Ґорбачова і його дружину Раїсу прем'єр-міністер Норвеґії Ґру Гарлем Брундлянд, міністер закордонних справ Турвальд Стольтенберґ і представник Норвезького Нобелівського Комітету Френсис Сеярстед, який заявив, що йому надзвичайно приємно вітати в його особі лавреата Нобелівської нагороди миру, бо він (Ґорбачов), як ніхто інший, спричинився до закінчення в світі холодної війни і переходу від політики недовір'я до побудови світового суспільства спертого на мирні ініціятиви і співробітництво.

Ані прем'єр-міністер ані інші згадані представники, які вітали совєтського „гостя" на летовищі, ні словом не заікнулися, що тоді коли М. Ґорбачову вручали припізнено медалю Нобелівської нагороди миру, грамоту і призначену з цим суму грошей, совєтські банди чорноберетників, каґебісти та інші імперські опресивні війська мстилися знову над литовцями, підкладали бомби під власні потяги, щоб мати притекст виступити проти закавказьких республік, головно тих, які не дуже хочуть натягати на себе нове ярмо у формі нового союзного договору.

Хоч, як відмітили норвезькі газети, европейці засмутились новими „неприємними" подіями у Вільнюсі і на кордонах Литви, офіційні особи однак вважали, що привітання совєтського диктатора повинні відбуватися у „витриманому" тоні. Европейці, йдучи за політикою Міттерана і німецького канцлера Гельмута Коля переконані, що „діюча" перебудова, якою чарував норвежців Ґорбачов, буде таки дійсно діяти на території СССР і свобода буде поширюватись також на поневолені Москвою народи. До цієї атмосфери, очевидно, найбільше спричинився сам М. Ґорбачов, який вже на самому вступі своєї промови запевнив наївних, що „перестройка буде успішно діяти, буде можливість будувати новий порядок в світі". Ця остання фраза, запозичена до речі в президента ЗСА Джорджа Буша, який на кожному кроці підкреслює про потребу „нового порядку в світі", йдучи рівночасно на розширення співпраці Америки з СССР.

Кореспондент ТАСС звернув увагу, що були намагання „еміґрантських кіл, в більшості балтійців" внести заколот в церемонію вручення Нобелівської нагороди миру для М. Ґорбачова, але норвежська поліція зльокалізувала цю подію і демонстрація не мала впливу на саму подію.

У СВІТІ

КЕРІВНИКИ СЛОВЕНІЇ, одної із республік Юґославії, повідомили центральний уряд і президентську раду, що їхня республіка виходить зі складу федерації 26-го червня. В **Повідомленні сказано, що Словенія не має наміру зривати зв'язків з іншими членами федерації і буде з ними** співпрацювати в різних ділянках, зокрема економічній, культурній, науковій та інших. Республіканський уряд поставив вимогу, щоб федеральний уряд закрив усі воєнні бази на території Словенії і відтягнув ті військові частини, які безпосередньо підпорядковуються Беоґрадові. Словенія має намір зорганізувати своє власне військо на взірець національної ґвардії. Федеральний уряд Юґославії покищо не вийшов зі своїм альтернативним пляном розв'язки конфлікту.

НА КОНФЕРЕНЦІЇ ПІВНІЧНО-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) розпічнеться ще цього тижня обговоренням справи нового укладу політичних сил в Европі у з'язку із занепадом комуністичних систем в сателітних країнах східньої частини европейського материка. Копенгаґські наради будуть тільки початком нарад голів 16-ох членських країн НАТО в Римі, дату яких визначуть представники НАТО у Копенгаґені. НАТО, на думку стратегів, буде шукати зближення, а може навіть співпраці зі своїми колишніми антаґоністами у Східній Европі, які колись були членами Варшавського Пакту. На протязі кількох останніх місяців деякі з цих шістьох держав вже вспіли встановити дипломатичні зв'язки з членськими країнами НАТО, або ведуть переговори безпосередньо у головній квартирі тієї організації в Брюсселі про евентуальне приступлення до НАТО. Мадярщина, Польща і Чехо-Словаччина **попросили** керівників НАТО допомогти їм встановити дійсну безпеку їхніх країн. Правда, ці бажання покищо не здійснились, бо зі сторони московського центру ісує тиск і перешкоди, а **керівники НАТО бояться самі встановляти новий порядок в** Европі без узгіднення з комуно-московськими імперіялістами.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ЗСА Ден Квейл прибув з офіційними відвідинами до Німеччини, де він вже вспів зустрінутись з канцлером уряду Гельмутом Колем, міністром закордонних справ Гансом Дітріхом Ґеншером й іншими німецькими політиками. З Бонну Квейл має намір поїхати до чотирьох колишніх сателітніх країн — Польщі, Чехо-Словаччини, Мадярщини і Болгарії. На запитання кореспондентів, що він думає про нові кредити Вашінґтону і допомогу Заходу для Совєтського Союзу, Квейл відповів, що керівники СССР повинні перш за все рахувати на свої власні сили і ресурси у відбудові економіки. Західні країни, включно із ЗСА, мають чимало своїх власних тяжких економічних й інших проблем, які мусять бути полагоджені без проволоки. Виглядає, кажуть спостерігачі, що віцепрезидент ЗСА підтримуєї особисто ідею концесій зі сторони кремлівських керівників і тиску на них зі сторони Заходу. В кожному разі допомога Заходу для СССР повинна стимулювати процеси демократії і свободи у Східній Европі і в цілому СССР.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ заявив, що головний прокуратор ЗСА, Ричард Торнбирґ, погодився залишитися на своїй посаді до кінця липня, щоби допомогти здобути підтримку для законопроєктів громадських прав та поборювання злочинств. Після цього Р. Торнбирґ, колишній губернатор Пенсильванії, кандидуватиме на сенатора цього ж стейту на місце загиблого у летунській катастрофі сенатора Джана Гайнца.

У ВАШІНҐТОНІ КОМІСІЯ виміни та цінних паперів запропонувала деякі зміни своїх правил, щоби в цей спосіб допомогти закордонних підприємствам здобувати гроші для своїх торговельних потреб на терені ЗСА. Першою такою зміною буде звільнення цих фірм від багатьох правил Уряду для реґулювання перепродажу цінних паперів. Все ж таки ці фірми будуть підлягати правилам своїх матірних країн. Другою зміною, що відноситься до закордонних фірм є дозвіл канадським фірмам представляти вищезгаданій комісії свої канадські документи, а не вимагати від них оформлювання нових документів у ЗСА. Крім цього комісія також пішла на деякі уступки у відношенні до американських інституцій, бо на прохання нюйоркської біржі дала їй дозвіл на продовження годин праці, щоби можна було охопити їм торгівлю цінними паперами тих інституцій, які перенеслись поза межі ЗСА. **Всі ці зміни є для того, щоб дати американським власникам цінних паперів такі самі можливості, що ними користуються клієнти закордонних фірм торгівлі цінними паперами.**

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ УРЯДУ президента Джорджа Буша заявляють, що державний секретар Джеймс Бейкер є готовий знову поїхати на Близький Схід у справі мирової конференції цього реґіону, якщо будуть будь-які познаки зі сторони Ізраїля та Сирії, що вони є готові до компромісів. Виявляється, що минулого тижня президент Джордж Буш вислав листи до провідників Ізраїля, Сирії, Йорданії, Єгипту та Савдійської Арабії з підкресленням, що він особисто є зацікавлений у справі замирення на Близькому Сході, настоюючи на тому, що його пропозиції компромісу є справедливі коли йдеться про вимоги всіх зацікавлених у вищезгаданій конференції. У листах до Ізраїля, Йордану та Сирії він окремо зазначив, що йому буде важко зрозуміти їхнє відхилення пропонованого ним компромісу. Досі на листи Президента не було жодних офіційних свідгуків, але ізраїльська газета „Гаарецц" надрукувала вістку 4-го червня, що прем'єр-міністер Їцак Шамір відповість президентові Бушеві, що Ізраїль **не** може піти на ще більше поступків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Папа закликає до згоди українців і поляків

Така вже українська вдача, що українці ніколи не вдоволені і хотіли б, щоб кожний чужинець на будь-якому високому становищі у відношенні до України і її народу виходив з українського інтересу, а не свого. Є українські патріоти, які невдоволені закордонною політикою Буша, бо він довго розмовляє телефонічно з Ґорбачовим і не підтримує активно самостійницьких рухів окремих республік, особливо України. І є наші патріоти, які невдоволені теперішнім Намісником Христовим, бо він дотепер не призначив Патріярха для Української Католицької Церкви і не приборкав нижчого польського духовенства у Польщі, яке все ще є, як завжди було, вороже українству. Але фактом є, що це перший Папа Римський, в якого родині — по стороні матери — були українці, який вміє і не цурається говорити по-українськи, який призначив на Секретаря Східньої Конґреґації архиєпископа — українця та який таки призначив для українців католиків у Польщі окремого єпископа з осідком у Перемишлі.

У минулу неділю Папа Іван Павло II відправив Понтифікальну Богослужбу у Перемишлі й виголосив українською мовою проповідь. Він натякнув в ній на існуючу суперечку за собор, який за Польщі між двома світовими війнами служив Єпископові Коциловському, але під час останньої війни забрали його поляки. Вони твердять, що колись, перед 1772 роком, цей собор був римо-католицький і тільки Габсбурґи буцімто дали його українцям. Тепер — чули ми — кардинал Ґлемп погодився передати цей собор Владиці Мартинюкові на п'ять років, під час яких мали би збудувати для Української Католицької Епархії нову церкву. Однак місцеві польські шовіністи не впустили туди названого українського Владику. Покищо невідомо, яка чудасія сталася, що й сам Вселенний Патріярх правив Богослужбу в якомусь іншому храмі. Не знаємо ще теж, хто був у сослуженні Папі, бо передбачалося, що це буде Верховний Архиєпископ Кардинал Любачівський.

А втім, це дрібниці у порівнянні із сутнім змістом промови Папи. Він знає українську проблематику і знає історію польсько-українських відносин. Знає, що ця історія скроплена кров'ю і що по нинішній день не зникла безслідно взаємна — якщо не ворожнеча, то глибока нехіть і недовір'я. Стрижнем промови Папи був пламенний заклик до згоди. Дана вістка у „Ню Йорк Таймсі", за якою появилася інформація у „Свободі", носила заголовок: „Папа старається облегшити польсько-український роздор". Папа не діє у цій справі сам. Він — ворог комунізму. Від 1980 року, від заснування польської робітничої організації „Солідарність", він її підтримував. Католицька Церква у Польщі, була переслідувана комуністичним режимом: Поліціянти вбивали духовників, була заборона навчати релігію. „Солідарність" від самого початку існування заявилася по стороні України проти Москви. І коли тепер Папа Іван Павло II, за світським прізвищем Войтила, прибув до звільненої від комунізму Польщі, то вітав його Лех Валенса і напевне в їхніх розмовах говорилося про доцільність подорожі Папи до Перемишля, щоб там стрінутися з десятками тисяч українців та промовити до них по лінії закордонної політики Польщі, яка збігається з Христовою наукою.

„Обидва наші народи перейшли в минулих десятиріччях почерез багато горя і терпінь... Кожна спроба відновлювати ці історичні націоналізми і взаємну ненависть була би проти християнської суті та анахронізмом безвартним для двох великих народів... Ох, як жагуче прагну, щоб католики обох віровизнань полюбили одні одних..."

Ось намісник Христовий в ім'я проповідуваної Христом науки говорить про любов. Перейдім на простішу світську мову й покличмося на сучасну дійсну дійсність. Це існуючий усе ще комунізм та московське неділимство. І пригадаймо, що в політиці нема любови ані ненависти, а є тільки критерій розуму й інтерес народу. Розум диктує, що в інтересі українського народу є мати союзників, а не ворогів. І коли ворогом Польщі й України є завжди ще загарбницький російський комунізм, то логіка диктує, щоб Україна і Польща, Білорусь, Литва і Грузія — творили один фронт. Треба подякувати Вселенному Патріярхові за мудрі, гарні і теплі слова.

Олена Несіна

РОСІЙСЬКИЙ МЕСІЯНІЗМ

Про 10-ий (перший незалежний) з'їзд письменників України вже писали. Одначе на Україні існує серйозна проблема, про яку згадують письменники, але яка не була досить висвітлена в звітах тих, які писали про з'їзд.

Проблема ця стара і болюча, суть її — російський націоналізм. Микола Жулинський у доповіді цитує російського філософа Г. Федотова, який ще в 1929 році писав з Парижу, що „ми присутні при бурхливому і надзвичайно небезпечному для нас процесі: зародженні нової української національної свідомости, по суті, нової нації. Вона ще не народилася остаточно і її долі ще не визначені. Вбити її неможливо, але можна працювати над тим, щоб її самосвідомість утверджувала себе, як особлива форма російської самосвідомости". Жулинський вважає, що ці роздуми спонукують письменників замислитися над шляхами формування нового обличчя національної літератури. Г. Петрук-Пошек боїться, щоб мирна битва за визволення України не закінчилася Переяславською Радою. Він вважає злочином стояти спокійно і осторонь. Дає приклад Галицького Референдуму, діяльности РУХ-у і попереджає, що „на непокірних чекають тюрми, а на покірних — хомути". Україна стоїть над прірвою і вгорі московський зашморг, а поруч — яничар. В. Коломієць сказав, що „воліємо бачити Київ щасливою столицею вільної суверенної України, але до нього прикуті й імперські погляди, одвічних його крадіїв й руйначів...".

Та й не тільки письменники журяться долею нашого краю. У „Свободі" з 25-го квітня 1991 року надрукований лист українця з Мурманська. Автор листа нарікає, що стали багато говорити про „русску душу", про місце росіян у житті світу, їхню духовість, про те що Москва-столиця світового християнства. „Вже й комуністів вільно лаяти та критикувати, а от що стосується великодержавництва, то тут усі і СССР і країни Заходу всі поєднані".

Багато українців на Україні, а особливо молодих людей, які вже родилися і виросли при совєтській владі збентежені цим явищем і не розуміють звідки все це взялося. Адже до цього часу все погане пояснювалося підривною діяльністю клясового ворога, або культом Сталіна, диктатурою партії або яничарством українських комуністів. Хто відповідальний за цей комплекс зверхности у багатьох росіян і як це він виник сьогодні?

Щоб зрозуміти це треба звернутися до історії Росії, наших науковців-істориків або до цієї численної літератури, яку росіяни друкують на еміґрації. Російська література (політична чи художня), так як і наша, не однорідна. Вона має різні погляди на проблеми, на їхню розв'язку, на ідеологічний і політичний напрямок Росії. Одначе з неї можна розібратися, що власне привело цю країну до такого своєрідного націоналізму, який шкодить не тільки іншим націям, але й самим росіянам.

У відомому на еміґрації російському журналі (головний редактор Н. А. Струве) „Вестник Русского Студенческого Христианского Движення" ч. 97, 1970 Париж) в статті „Русский Мессианизм и Новое Национальное Сознание" автор В. Горський коротко і ясно подає початки з чого розвинувся російський імперіялізм і такий особливий російський націоналізм.

Перші зародки російського месіянізму виникли в XV столітті. З упадком Візантії Московське царство почало визнавати себе як єдине в світі царство, яке зуміло зберегти чистоту православ'я. Переконання у вселенському характері православ'я і благочестя — основа російського месіянізму — вчення про Москву як про Третій Рим. Месіянська доктрина про Москву як містичний Центр всього світу стає ґрунтом для великодержавної свідомости російського народу. Московська влада прикладала всі зусилля, щоб її зовнішнє становище відповідало цій свідомості. Великий Князь Іван III дістає титул царя, проходить процес „збирання" земель довкола Москви. Завоювання Казані, Астрахані, Сибіру.

Віра у особливе призначення Росії стало основою не тільки художньої філософської і релігійної думки, але й основою соціяльного і політичного життя як Росії Московської імператорської так і Росії Совєтської. Тільки російський народ приведе до царства Месії, тільки Російське царство є єдиним православним Царством призваним до кінця історії людства зберегти чистоту Христової віри.

Після царювання царя Петра Першого ця концепція перетворилася в ідею „Великої Росії", поступово втрачаючи релігійне забарвлення і виступаючи часто в грубих формах аґресивного імперіялізму або розперезаного шовінізму.

Одначе в XIX столітті разом із романтизмом і слов'янофільством месіянські ідеї знову захоплюють

(Закінчення на стор. 3)

Іко Лабунька

Чому курс літератури в Гарварді?

Важливіші події у народів Східньої Европи проходять, можна сказати, під знаком літератури. Письменники і літератори одночасно стали політичними діячами, національними провідниками і державними мужами, як ось, наприклад, чеський письменник Вацлав Гавел, який став президентом держави, чи український поет Іван Драч у ролі голови, Руху. Саме на тлі таких відносин і значення національних літератур хочеться мені заохотити моїх ровесників, щоб поцікавились і познайомилися з українською літературою. Вона, не менш як інші, багата традиціями і національними скарбами, а останньо припало їй ще й вести перед у процесі змагу народу за своє національне визначення та державну суверенність. Тут хочу сказати про програму українознавчих студій для українських і чужомовних студентів, а саме про — Літню Школу Українознавства в Гарварді, яка існує вже понад 20 років.

Як випускник Гарвардської Літньої школи 1989 року можу ствердити, що з усіх програм українознавства, в яких я брав участь — це одна з найкращих. Очевидно, що всі літні програми українознавства мають свою вартість і причинюються до пізнання української культури і науки серед українських і неукраїнських студентів, про що можна висловитись словами О. Довженка що: „прекрасне пізнається в порівнянні". У моєму випадку (а думаю, що і в багатьох інших) саме курс української літератури XX ст. 1989 року в Літній школі у Гарварді, викладачем якого був проф. Григорій Грабович, директор Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, збудив глибше зацікавлення та пошану до багатої спадщини української літератури. Від Тичини до Барки, від Винниченка до Довженка, від неоклясиків до шістдесятників, я та інші, мали можливість пізнати суть і важливість творчости даних письменників.

Підставове знання української літератури я засвоїв у школі українознавства „Рідна Школа" у Філядельфії. Ця школа сповнила своє завдання тим, що дала своїм абітурієнтам загальний і систематичний огляд української літератури. І за це їй велике спасибі. Однак, програма суботніх шкіл не могла зосередитись на окремих темах чи поодиноких письменниках. Натомість, курс української літератури в Гарвардській Літній Школі був присвячений XX століттї, періоді, який був надзвичайно бурхливим і плідним в новітній суспільно-політичній історії України і про який рідко коли нас вчили. Українізація, поява й активність впливових літературних груп як: Гарт, Плуг, ВАПЛІТЕ, разом з такими передовими письменниками і політичними діячами як: Хвильовий, Зеров, Рильський і Скрипник залишили не абиякий слід у літературно-політичній полеміці і мали конкретний вплив на розвиток українізації.

Саме для поглиблення і збагачення знання про цей важливий час у нашій історії відбуваються кожного року літні курси україністики в Гарварді (літератури, мови, історії, культури). Цього літа програма триватиме від 24-го червня до 17-го серпня, а курс літератури „Українська поезія XX ст." викладатиме проф. Г. Грабович. Докладніші інформації про участь в курсі можна отримати телефонічно — (617) 495 - 7833. Отже дуже заохочую скористати з цієї надзвичайно корисної програми.

Юрій Р. Рибак

ТОРГІВЛЯ ТЕЛЕФОНОМ

Ще так недавно ціла армія продавців у погоні за бизнесом маршувала крізь стейти ЗСА. Одні продавці стукали до дверей, щоб продати пилосос, томи енциклопедії та журнали, а інші пропонували щітки, жарівки, вікна, авта, різні направки тощо... Та час змінився. Не один власник дому, навчений досвідом небезпеки, з неохотою відкриває двері незнайомому, адже кредитні картки дають йому легкий спосіб купувати у знижкових крамницях... І виглядало, що мандрівний продавець вимирає зовсім! Та так воно не сталось, бо він віджив у іншому типі згідно з вимогами доби комп'ютера та телефону. Силою обставин телефон створив підставу для торгівлі телефоном, — „телемаркетінг". Що ж це таке? У загальному розумінні це кожна форма бизнесу, а головно продажу, що вживає телефон як один із чинників збільшити підприємства.

Нині торгівля телефоном, скажімо, дозволяє продавцеві протягом чотирьох годин накрутити 400 телефонічних чисел і здійснити 20 відс. розмов, що є вісім разів більше ніж стукати від дверей до дверей. Хоча телефон не дає змоги особистого контакту, то за це заощаджує на часі та поїздках... У міжчасі комп'ютер став приятелем, торгівлі телефоном, бо автоматично кличе завчасу подані телефонічні числа, повідомляючи негайно, коли є на них відповідь. Як подає Асоціяція безпосередньої торгівлі, у 1990 році продаж у ЗСА осягнула 435 більйонів долярів, себто втричі більше ніж п'ять років тому. Невже ж це заслуга і телефону, бо про його користь переконуються теж покупці.

Але згадаймо хоча б тільки один аспект користи телефону, який існує вже 25 років. Американські та канадські фірми поруч продажу товару та услуг пропонують „безплатний телефон" для визначених цілей. Треба користуватись числом, що зачинається на „800". І це важливе, бо існує ще інша серія чисел „900", де можна питатись за продуктом чи працею, одначе час ромови коштує більше, як звичайно. Буває і так, що приходиться чекати на відповідь; час біжить, а рахунок росте для того хто закликав. Ці, бо, „900" числа дозволені законом і є в загальному вжитку однак нелеґальна є метода, коли фірма навмисне притримує розмову ради більшого доходу з телефону.

І тут же початок недозволеного провадження бизнесу, що мимоходом переходить в обманство („scam"). Нечесні, бо, осібняки чи групи вживають саме телефон, щоб способом заманення і обдурення матеріяльно використати свої жертви.

Ось пригадаймо собі лише скільки разів телефон переривав наш спокій не у родинних справах, а таки „бизнесових". Чули ми різні пропозиції, що робили нас багачами через ніч або значно збільшували нам життєвий стандард або апелювали до нашого сумління, а наше серце м'якло та відкривало калитку в допомозі ближньому, що у потребі... Ну і що ж — сантимент є сантиментом, а тут конечно його забути, щоб у телефоні здоровим розумом відрізнити зерно від полови. А цієї ж полови призбиралось багато з чого беремо тільки дещо у пригорщу. І так:

Ось дзвонить телефон... Переконливий голос вимагає нашого і то негайного рішення. Та цить, не робімо нічого у поспіху, бо кожна особлива нагода на закуп, услугу чи капіталовклад не кінчається нинішнім днем! У таких випадках слова літають, а написане залишається. Зрештою, щоб рішитись на будь-яку інвестицію чи трансакцію людина мусить вперше її зрозуміти, бо є між ними кращі та гірші, високого риску та релятивної певности.

Ніколи і то ніколи не передаваймо числа нашої кредитної картки та інформації про наше банкове конто, бо за це можемо дорого заплатити у майбутньому.

Скажімо, що харитативні групи переводять телефонічну збіркову акцію — незла ідея. Але буває, що це фіктивні одиниці або, що лише незначна сума датків йде на величезну ціль, бо професійні збірщики зуживають левину частину на покриття своєї адміністрації. Щоб остаточно рішитись на даток слід зажадати на письмі доказ леґалізації, фінансове зіставлення та розподіл пожертв.

А ось картина можливого обману: міський інспектор, що замовився телефоном, перевірює устаткування хати і знаходить критичні дефекти в електриці, водопроводах, огріванні і т. п. Виглядає на чемну людину і подає адресу приятеля, що може все привести до порядку скоро і дешево... Та наша інтуїція підказує: слід негайно телефоном покликати місто і то на число з телефонічної книжки, а не з візитівки „інспектора" та перевірити справу.

Радять теж бути осторожним з різними туристичними телефонічними пропозиціями, мальованими рожевими кольорами за мінімальні кошти. Яке ж, бо, розчарування може стрінути, коли під час подорожі з'являються різні доплати. Остаточний рахунок виносить далеко більше ніж зажадало б респектоване туристичне бюро... Можна теж сумніватись у різні виграші, бо хто знає чи це не заманювання у пастку!.

Яка ж шкода, що так корисна для всіх торгівля телефоном компромітує прояви обманства у некористь суспільства. Цього боляка на організмі чесного бизнесу можна позбутись збиранням інформацій про обманну активність і передавати це до рук відповідальної стейтової чи федеральної аґенції. Урядові чинники зацікавлені ліквідацією обманців — паразитів суспільства.

Нова бібліотека видавництва „Карпати"

Видавництво „Карпати" в Ужгороді видало першу книжку новозаснованої „Народної Бібліотеки". Це повість Юрія Станинця „Юра Чорний" та 14 його оповідань. Твори Ю. Станинця в 20-40-их роках на Закарпатті були дуже популярними. В совєтський період його, як священика, перестали друкувати.

В дальших випусках „Народної бібліотеки" окремими 200-400 сторінковими книжками появляться твори клясиків закарпатоукраїнської літератури: Василя Довговича, Олександра Духновича, Олександра Павловича, Анатолія Карлицького, Олександра Митрака, Юлія Ставровського-Попрадова, але й твори несправедливо забутих письменників XX століття: Василя Ґренджи-Донського, Зореслава, Івана Ірлявського, Євгена Фенцика, Марка Бараболі та інших, — разом десь 50 томів. Всі вони є, так би мовити, спільним майном" русинів-українців Закарпатської України і Пряшівщини. Віримо, що „Народна бібліотека" знайде вдячних читачів з обох боків державного кордону.

М. М.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Іван Лесько

ІВАН ФРАНКО — ТВОРЕЦЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

II.

Не менш важкою є така боротьба і для цілої нації в її змаганні до переродження. Тому й інший пропаґатор національної віднови, В. Липинський писав, що довершити її „уможливить нам і улегшить глибока віра в Бога... який сотворив нації здатними до оздоровлення" — „Sanabiles Fecit Deus Nationes". (В. Липинський. Листи до братів хліборобів. 1926, ст. 470.).

Християнські чесноти зображував Франко також у збірці „Мій ізмарагд" (1898), в різних там поміщених „Притчах": „Про життя", „Про піст", „Про смерть" та інших. Так, наприклад, у „Притчі про життя" читаємо про „чисту розкіш братньої любови, що підносить душу понад всю тривогу". В цій збірці є теж чимало практичних життєвих порад, в яких поет прагне виявити щиро людське серце, щоб в душу читача впала „хоч крапля доброти, лагідности, толеранції не тільки для відмінних поглядів і вірувань, але навіть для людських блудів і похибок і прогріхів". Порада актуальна і в нашій сьогоднішній дійсності.

Життєвої мудрости навчав Франко також у численних „Афоризмах" та збірках народних приповідок. Джерелом такої мудрости може служити й поема „Лис Микита", в якій автор висміває різні людські вади і слабості, ставляючи лиса як приклад розумного, практичного типа, про що мова буде далі.

У національному аспекті

Щойно ставши справжньою людиною, можна бути повноцінним, корисним членом нації. Передумовою для цього є внутрішня духова свобода, яка не прив'язує ваги до матеріяльних дібр і світових благ. До неї належать такі риси як альтруїзм, мудрість, мужність, працьовитість — прикмети, що творять шляхетний характер. Брак альтруїзму, ставлення особистих інтересів понад національні, брак національної солідарности вважав Франко нещастям українського народу. Він напоминав: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, Що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт!" Тобто на першому місці у кожного повинна стояти Україна: „Бережи маєток про чорну годину, Та віддай маєток за вірну дружину; А себе довічно бережи без впину, Та віддай майно й жінку й себе за Вкраїну". Коли Україна була вільною, могутньою державою. В княжій добі — це було гасло „За віру християнську, за Землю Руську, за дідівську славу!"; воно було актуальне і в добу козаччини, його пригадував Котляревський в своїй „Енеїді": „Де общеє добро в упадку, Забудь отця, забудь і матку, Лети повинностьісправлять!".

Національна солідарність — це співжиття в дусі, це ідейне почуття цілости, неподільности й незамінности всіх частин нації; це здатність співпрацювати з іншими від нас патріотами. Це, врешті, практична любов до всіх братів. Бо, „Хто не любить всіх братів, Як сонце Боже, всіх зарівно, Той щиро полюбить не вмів, Тебе, коханая Вкраїно". Тому „любімося всі разом, бо кругом злі люди", бо тільки „братерством, щирими трудами Вкраїна воскресне".

Не менше важливими чинниками у процесі переродження є мудрість і освіта. „Немає друга понад мудрість, Ні ворога над глупоту", — каже Франко. Мудрість — це передусім самостійне мислення. Раб, чи поневолений народ не любить думати; він привик, що за нього думає пан чи державні правителі. („Тяжко спромогтися на шляхетні думки тому, хто думає тільки про те, щоб жити", — казав Руссо). Тому й тоталітарні режими не дозволяють на самостійне мислення, втримують підданих у нужді і темноті, щоб тим легше тримати їх в неволі.

Отже не хитрість чи очитаність є ознакою мудрости, але вміння думати, кермуватися розумом, бистрість у спостереженнях, розсудливість. Франків Лис Микита покладається тільки на розумну голову — „нею треба нам крутити, Ум, мов бритву, нагострити, Все обдумать в один миг". У розумної людини не буває злоби, бо, як каже лис, — „злоба ум сліпить... а розумний з злоби кпить".

Мудрість доповнюється освітою, набутою наукою і вдумливим читанням. Книги порівнює Франко з морською глибиною, з якої ловці перел виносять свої скарби.

Ідеї зроджені розумом і освітою здійснюється мужньою боротьбою і працею. Мужність і дух посвяти родяться з віри у справедливість своєї справи, з любови до неї. („Ваша воля вмерла із страху перед смертю", — писав Геґель). Тому кожний українець повинен бути готовий „на святе велике діло", докладати всіх зусиль для спільної мети. Як приклад, ставить Франко зусилля всього українського народу в XVII стол., що обрали Хмельницького й принесли Україні волю.

Франко вважає боротьбу сенсом життя, мовляв, „лиш боротись значить жить". „Ум гостри, насталюй волю, Лиш воюй, а не тоскуй! Лиш борися, не мирися, радше впадь, а сил не трать. Гордо стій, а не корися, Хоч пропадь, але не зрадь". („Великі роковини").

У цих останніх рядках автор має на думці національну боротьбу, бо тільки така боротьба є життєдайна, яка ведеться в ім'я великих ідей, нових вартостей та на посилення творчого розвитку.

Як зразок справжнього громадянина-патріота і національного провідника ставить Франко біблійного Мойсея в одноіменній поемі, яка є синтезою його творчости і перлиною української літератури.

Мойсей — це провідник, для якого народ є усім. Він „любить його невимовно", для нього він віддав „весь свій вік, весь труд у незламнім завзяттю". Мойсей свідомий своєї мети, твердо вірить у її справедливість та веде до неї свій народ. Він рішучий у своїх діях, неподатний на примхи й слабости зматеріялізованої маси, безжалісний у здавлюванні бунтів зарозумілих ватажків.

Мойсей також великий учитель і виховник свого народу. Він старається викорінити його рабську вдачу набуту в єгипетській неволі, його прив'язання до матеріяльних благ. („Мясо стад їх і масло і сир це для них найвища ласка"). Він намагається викресати в них прагнення волі і духових цінностей, пригадуючи їм, що згідно із законом Єгови „хто здобуде всі скарби землі, І над все їх любить, Той і сам стане їхнім рабом, Скарби духа загубить". Ідеалізм, в розумінні Франка, це вічний революціонер, що кермує нацією, тримає її в творчій напрузі, не дозволяє на її розклад.

Висліди Франкової праці

Співець самостійної України Іван Франко, який казав „нехай пропаде моє ім'я, але хай росте і розвивається український нарід", міг вже за життя втішатися ростом

(Закінчення на стор. 4)

Пам'яті М. Сакала

У Джексоні (Ню Джерзі) в середу, 13-го лютого 1991 року, на 89 році життя, після тяжкої недуги відійшов у вічність проф. Микола Сакало — відомий громадсько-церковний і політичний діяч в Україні і в еміґрації.

М. Сакало народився 7-го липня 1902 р. в м. Миргороді на Полтавщині, в родині службовця казначейства-банку.

Початкову і середню освіту здобув у Миргородській клясичній гімназії, яку з відзначенням закінчив в 1920 році. Вищу освіту здобув у Харківському університеті на історико-філологічному факультеті. В 1922 році перейшов у Полтавський педагогічний інститут і продовжував науку до 1925 року. Після того переїхав у Київ і був секретатем в Митрополита Василя Липківського і співпрацював з Єпископом Володимиром Дахівник-Дахівським.

Післю арешту М-та Василя Липківського в 1927 році М. Сакало змушений був вернутись у Миргород. В роках визвольних змагань України (1917—1930) ще зовсім молодою людиною М. Сакало включився у рух за відродження Української Автокефальної Православної Церкви (соборноправної). Його активна праця скоро принесла йому добре ом'я церковного діяча в Україні. Він брав активну участь в русі за відродження УАПЦ (с) аж до часу, коли атеїстична влада остаточно зліквідувала національне релігійно-церковне життя.

Участь М. Сакала у визволенні рідної церкви із московської неволі накликала на нього переслідування совєтської влади. Йому довелося ховатися від переслідування аж до приходу в Україну німецьких окупаційних військ.

Під час німецької окупації М. Сакало підтримав церковний рух за відродження УАПЦ (с) на Полтавщині.

В 1943 р. з відступом німецької окупаційної армії родина Сакала еміґрувала. По капітуляції Німеччини 1945 року еміґранти із Східньої України (Харківська Організована Громадськість — Доленко, Гаращенко, Яременко, О. Попов. Кекало, Тромса, Ковшун, Задерій і інші) оживили і з активізували УАПЦ (с), яка була заснована на першому Всеукраїнському Соборі в Києві 1921 р. Навіть у таборових умовах М. Сакало активно бореться за розбудову УАПЦ (с). Церква була сенсом його життя, його покликанням. Але прийняти сан священика не відважився.

В 1951 р. родина Сакала переїхала з Европи до ЗСА і тут відразу стала брати живу участь у житті парафії св. Михаїла в Ню Йорку. М. Сакало був постійним членом парафіяльної ради, її секретарем. З перенесенням свого місця мешкання з Ню Джерзі, родина Сакала стала належати до парафії УАПЦ (с) св. Андрія у Філядельфії. Хоч як далеко доводилося доїжджати, родина з цим трудом не рахувалась. Завжди була жертвенна для УАПЦ (с).

М. Сакало був кореспондентом журналу „Православний Українець" й інших видань. Його статті завжди відзначалися високим християнським і літературним рівнем.

На еміґрації М. Сакало, крім участи в церковно-громадському житті, був членом Союзу Земель Соборної України — Селянської Партії і довголітнім генеральним секретарем її Центрального Комітету.

Відійшла від нас у вічність людина, яка залишила по собі світлий слід справжнього інтеліґента. Покійний розумів і любив людей. За це йому належить признання і загальна пошана. Спочив він далеко від рідної Полтавщини, спогадами про яку жив і для якої творив добро. Вічна по ньому пам'ять і царство небесне між усіми святими.

Поховано М. Сакала на цвинтарі св. Володимира коло Церкви.

Похорон відбувся 18-го лютого з похоронного дому Glen A. De Bow Funeral Home, Jackson N. J.

Труна потопала у вінках і букетах квітів від родини, парафії, організацій, друзів. Оскільки покійний був за життя ще й пасічником. то в труну над головою, йому поставлено квітковий макет бджоли. Біля покійного стояв також портрет Митрополита Василя Липківського.

Похоронні відправи відслужив митрофорний протоієрей Сергій Непріль. Набожно співав хор під орудою диригента Дмитра Олійника.

Прощальне слово виголосив о. С. Непріль. Понад 120 людей зібралось віддати останню пошану покійному. З доручення родини, покійного накрили в труні його друзі Д. Тромса, Д. Ермоленко. Вони й несли труну.

Поминальна тризна відбулася в залі ферми Рова. Тризну започатковано молитвою, яку провів о. С. Непріль. Донька Алла Лонґ зачитала Некролог. Зять Чарлес Лонґ виголосив жалібне слово від родини. Промовляли також С. Ладанай, М. Яцечко, дириґент Олійник, Д. Тромса. Вони говорили про високі моральні, християнські чесноти покійного і висловлювали співчуття родині — дружині Лесі Михайловні, доні Аллі Миколаєвні, зятю Чарлсу.

Нехай же американська земля буде йому легкою. Вічна йому пам'ять.

Д. Тромса

Російський...

(Закінчення зі стор. 2)

російську інтеліґенцію. Цей рух підпирався вже не владою і не народом, а інтеліґенцією, яка уявляла російський месіянізм не з духовим життям і не з культурним, а з народом. Православіє, мислили ці інтеліґенти, залишилося тільки в народі, а тому, щоб увійти знову до Церкви, треба злитися з народом. Російська община чи т. зв. „Мир" або суспільна організація родини є якби прообразом Церкви в своєму зародку. В цьому якраз виникла загальна віра в месіянське призначення російського народу. Вперше про це заговорили слов'янофіли. Вони прийняли концепцію російської державности, основаної на принципі православ'я, само державія, народ. В нагороду за чистоту віри і смиренність Бог вибрав Росію і поставив її народ вище народів Заходу. Російський народ має виключні здібності розкрити вселенську правду і врятувати світ. Звідси народ-Богоносець.

Одначе на початку Кримської війни, протурецька і антиросійська коаліція держав Заходу, яка ізолювала Росію від світу примусила російських слов'янофілів діяти в напрямку зближення з іншими слов'янами. Так постав російський панославізм, пише д-р Тарас Гунчак в своїй статті „Russian Imperialism: from Ivan the Great to the Revolution" (Rutgers University) Цей панславізм швидко проявив себе як панрусизм, тобто, політичний фактор переміг фактор народної культури. Вирішення слов'янських проблем політичним вирішенням приводив до визнання методів сили, а то й інтервенції. Після поразки Кримської війни російські панславісти почали говорити про примат культурного об'єднання слов'ян, одначе мовою в такому об'єднанні мала бути російська.

Отже росіяни, у відміну від інших слов'ян, пише д-р Гунчак, мали потужну державу, а їхня свідомість була переобтяжена комплексом месіянства через те їхній націоналізм був аґресивним, впертим, вимагаючи для Росії провідної ролі в слов'янському світі.

Як видно Росія досьогодні не позбавилася цього комплексу, хоч, як каже історія, вона разом з завоюваннями чужих територій зазнала багато шкоди через цей комплекс. Як його позбутися? Багато освічених росіян розуміють цю проблему, пишуть про неї і стараються знайти нові шляхи до співпраці з іншими народами. Таким треба, очевидно, допомагати і вести разом з ними роз'яснювальну працю між, тими, хто цього не розуміє. Стояти спокійно і осторонь є злочином. З'їзд письменників України розумів це.

(З Архіву Українського Дослідного і Документаційного Центру).

„Явір" у Філядельфії

(Враження з його виступу)

„Місто Братньої Любови" гостило в себе чимало мистців сцени з України — інструменталістів і вокалістів, у цьому числі й хори. Всі вони меншою чи більшою мірою залишили приємне враження. Зчаста пригадується нам „Лемковина", члени якої виростали на чужій землі, бо їхню рідну землю сплюндровано, з неї їх прогнано. Сентимент до цього ансамблю має підстави, але і їхня сценічна діяльність заслуговує на увагу. Глибоку втіху мали ми від „Дударика", бо хто ж із нас не любить дітей та ще таких талановитих?

З мініятюрних професійних ансамблів захопило нас Тріо Бандуристів, батько і двох синів. Після турне по Канаді вони приїхали до Філядельфії відвідати родину і дали свій концерт у залі українського спортового осередку „Тризуб". З великою нетерпеливістю та зацікавленням чекаємо на їхній приїзд до ЗСА.

Вокальний квартет „Явір" також узяв нас, як кажуть, „за серце", дібрався до глибин наших душ. Членів „Явора" сміло можна назвати віртуозами. Кожний із них не тільки соліст, але має неповторну сценічну привабливість і великий хист до спільного творення пісні.

У Філядельфії „Явір" виступив 19-го травня в залі Українського Освітньо-Культурного Центру. Спонзором його були УНСоюз і „Євшан".

Свій виступ квартет почав піснею-молитвою „Боже Великий Єдиний". Авдиторія стоячи прослухала це хвилююче задушевне благання. Саме собою, не будемо проходити точка за точкою, бо їх у програмі 24, натомість висловимося в загальних рисах, не заглиблюючись у деталі.

Перші чотири пісні — це композиції О. Білаша. „Пісня з далекого краю" до слів В. Бровченка відразу полонила публіку і квартет нагороджено рясними оплесками. Не інакше було після виконання пісні „Явір і яворина" на слова Д. Павличка, пісень „Гей, видно село", „Гей, ви стрільці січовії", „Ой у лузі червона калина".

Після перерви, другу частину почато „Фантазією на теми українських мелодій М. Різоля та „Взяв би я бандуру" в обробці В. Власова у виконанні заслуженого артиста Анатоля Мамалиґи на баяні. Цікаво, що в довідці Української Радянської Енциклопедії (ст. 379) сказано: „...баян (від імені співця Давньої Русі Бояна) — російський музичний інструмент". Невже ж автор цієї довідки думає, що, як Давня Русь, так і Боян — це вийнятково російська спадщина? Тут ще неясне, якщо назва інструмента від Бояна, то чому баян, а не боян? Читач простить віддалення від теми. Баяніста вже знаємо, а тепер на черзі представити вокалістів, членів „Явора". Олесь Харченко та Євген Пруткін — тенори, Володимир Дідух — баритон і Валентин Реус — бас. Усі вони народні артисти, лавреати Шевченківської премії. Квартет існує 25 років. Припускаємо, що за той час його склад дещо мінявся. „Явір" виступає під акомпаньямент баяна й a cappella.

Після згаданої інструментальної точки „Явір" виконав ще десять пісень. Першою піснею була відома „Чом, чом, чом, земле моя" Д. Січинського. Нам не раз доводилось її чути, але в такій інтерпретації і такій мистецькій подачі ми її почули вперше. Це саме скажемо про „Стоїть явір над водою" чи жартівливі „Сусідку" й „Удовицю я любив". У другій частині особливо сподобались „За байраком байрак" і „Гуцульська мозаїка". Треба дійсно бути непересічними мистцями, щоб, живучи на центральних землях України, так вжитись у гуцульське життя і тонко передати гуцульський характер.

Національним славнем „Явір" завершив свій незабутній виступ. У Канаді цей ансамбль виступав уже двічі, в ЗСА — вперше. Віримо, що „Явір" порадує нас ще в наступному році, бо такого блискучого виконання слухалося б із захопленням частіше.

„Яворові" від „Євшану" піднесено квіти під бурхливі оплески чисельної публіки.

Яр. Климовський

Іван Франко...

(Закінчення зі стор. 2)

свого народу і славою свого імени. Вже при кінці XIX століття він радів, що той гноблений віками, непросвічений народ „поволеньки прокидається, у щораз ширших масах відчуває жадобу світла, правди, справедливости і шукає до неї доріг". Він радів процесом цього відродження, як лікар тішиться проявами видужування хворого із затяжної недуги.

На початку XX століття в Галичині процвітало вже оновлене українське суспільство на здорових основах свободи й ідейности. В нарисі „Молода Україна" (1901) Франко писав про досягнення українців у ділянках культури, науки, політики, економії тощо. Писав про твори нових письменників, про Наукове Товариство ім. Шевченка та досягнення української науки, про нові часописи, видавничу діяльність. У Галичині чимраз більше інтеліґенції ставало до національної праці, заникало рутенство й москвофільство. На місце затурканої селянської маси виросла політично свідома селянська нація. На початку 1907 року Франко із задоволенням писав, що „наш бідний нарід... при помочі власної сили й енергії визволився з того принижуючого положення... Він дивиться з бадьорим довірям у будуччину".

Щобільше — Галичина стала п'ємонтом відродження для цілої України, яка вже у 1918 році проголосила свою державу, тобто два роки після Франкової смерти. Цю ролю сповняє вона і сьогодні.

Сьогодні Україна переживає процес нового відродження після того, як овочі Франкових трудів були знищені окупантами після втрати державности. Особливо дошкульне спустошення приніс комуністичний режим, знищуючи віру та перековуючи національний характер на марксистсько-матеріялістичний зразок.

Проте твореної на протязі століть, основаної на біологічних і психічних елементах національної психіки знищити неможливо. Великі потрясення і ідейні зриви порушують підсвідому психовольову енерґію та кличуть до життя і голосу відперті у підсвідомість вроджені і набуті старі моральні і культурні цінності, відтворюючи справжній образ душі. Активно співдіють при цьому такі духові постаті-велетні, як Сковорода, Шевченко, Франко та інші.

Згадують давніх гокеїстів Львова

Джерзі Сити, Н.Дж. — В щоденнику „Молодь України" з 21-го травня вміщені спогади давніх спортовців Львова у зв'язку із 80-річчям СТ „Україна". Кореспондент „Молоді України" Іван Яремко перевів розмову із колишнім членом гокейової секції „України" Романом Дицьом та інформує читачів про цю ланку спортового життя передвоєнного Львова.

У 1930 році була створена стараннями двох приятелів спорту, О. Радловського і С. Конашевича, гокейова секція „України", яка розвинулася та здобувала передові місця у змаганнях із польськими та жидівськими дружинами, завдяки фінансовій допомозі українських підприємців Львова і завзятим добрим змагунам. Цікавий факт, що між найкращими гокеїстами „України" були сини найвидатніших українських художників. Чоловим змагуном у нападі тоді так званої „гаківки на леді" був найстарший син маляра Івана Труша Мирон, а відтак до дружини вступив також молодий Труш, Роман. Обидва були всесторонніми спортсменами, виступали і у футбольній дружині, а найбільшого успіху досягли в стрілянні з лука. До гокейової секції „України" вступив опісля також син Олекси Новаківського, Ждан.

Воєнні дії 1939 року перервали зовсім спортову діяльність гокейової дружини, а кореспондент І. Яремко стверджує, що у Львові не бачили на живі очі гокею вже багато років, та ніколи не збудовано там критої арени.

Новий транспорт бандур відлетів до Бразилії

У понеділок, 13-го травня, бразилійською лінією відлетів новий транспорт бандур до Прудентополісу. Бандури призначені для ансамблю бандуристів о. Іларія Бардаля парафії св. Йосафата.

Прудентополіс — релігійний центр Бразилії, де мешкає 80 відсотків українців. Об'їхавши кілька разів усі центри країн Південної Америки, можу сміло сказати, що в Прудентополісі молодь є чи не найактивніша. Хоч Куритиба вважається культурним центром Бразилії з осідком Владики Єфрема Кривого та центру Української Автокефальної Православної Церкви з єдиною семінарією, перевага є та, що всі українські організації дуже зближні, тому мають можливість без найменших перешкод збиратися на спільні проби у вигідних приміщеннях.

До 1986 року мало хто у Прудентополісі чув звук бандури. В тому році мені вдалося привезти перших 10 бандур для колеґії св. Ольги, які подарував Микола Бойчук. Не забуду того моменту, коли молоді катехитки як ластівочки щебетали до бандур.

У відносно короткому часі мені вдалося привезти вдвічі стільки бандур до Прудентополісу, подарованих відомим приятелем українського мистецтва Михайлом Пирським і його жертвенною дружиною св. п. Анастазією. Це не була його перша пожертва бандур: незабаром він пожертвував 12 бандур для Куритиби.

Коли мова йде про добродіїв кобзарства, чи, як ми їх називаємо, меценатів української культури, слід згадати Івана Деркача з Чикаґо, який не лишився позаду, навпаки пожертвував найбільше бандур — понад 30. Звичайно були українські установи — банки і приватні особи, які також спричинилися до розширення кобзарства в Арґентині, Бразилії, Парагваї, Венесуелі.

І нарешті, найновіший меценат відомий вже для нас найбільш визначний римар в ЗСА Юрій Кравець, пожертвував дві бандури для Апостолес в Арґентині, 10 для семінарії в Прудентополісі, 10 для інтернату і оце недавно шість для о. І. Бардаля. Одну бандуру пожертвував Єпископ Василь Лостен із Стемфорду. А раніше Єпископ Лостен пожертвував три бандури.

На сьогоднішній день до всіх тих країн мені вдалося „перекинути" 256 бандур. Був час, коли я погодився з тим, що це буде все. Але... я помилився. Зацікавлення нашим національним інструментом по тих країнах з кожним роком росло. Найважливіше є те, що бандура найбільше там допомагає зберігати українську ідентичність.

Треба звернути увагу, що там ми маємо ще сирівець, незіпсовану українську молодь, яка саме завдяки бандурі горнеться до свого.

Тих сім бандур, які пішли до Прудентополісу, очікували кожного дня. В парафії 200 дітей і буквально всі хочуть грати на бандурі. Досі вони вправляли на... п'ять змін. Чи хтось з нас занотував десь подібний випадок? Як тій молоді не помогти? Вони виїжджають на колонії і бандурою зворушують людей до сліз. Я персонально був там і все бачив на свої власні очі. Поїдьте, пригляньтесь, а я певний, що і ваше серце зм'якне. Коли бандура є такий „корисний" для нас „крам", то чому ми не стараємось його використати?

Тепер для Бразилії, Арґентини і Парагваю я ще далі потребую щонайменше 60 бандур.

Апелюю до наших фінансових установ, церковних громад — допоможіть закінчити надзвичайно успішну кампанію розповсюдження кобзарства по країнах Південної Америки. Висилайте свої пожертви на конто в „Самопомочі" в Ню Йорку: Student Financial Fund No. 12855.

Там також потрібно щонайменше 60 електричних настроювачів і фінансів на журнал „Бандура".

Щире спасибі усім жертводавцям, які досі прислали свої пожертви! Очікуємо нових спонсорів.

Микола Чорний

Балтимор гостив учнів з Києва

Директор Школи Українознавства Надія Зінкевич в колі учнів з Києва.

Повіт Балтимор в стейті Мериленд влаштовує від кількох уже років обмін учнями середніх шкіл із европейськими країнами. Займається тим шкільна система повіту та заінтересовані батьки для виховних цілей, зокрема пропаґації мирних міжнародних відносин шляхом ознайомлення із суспільними, культурними і освітніми обставинами в інших країнах. У практиці це виглядає так, що група 20—30 учнів з чужої країни (звичайно з цієї самої школи) приїздить сюди зі своїми опікунами, їх розміщують у родинних домах американських учнів, відтак діти-гості і діти-господарі разом відвідують школу.

На протязі 2—4 тижнів гості ознайомлюються з американською школою, життям, з місцевостями, державними та громадськими інституціями. Згодом відбувається реванж — американські учні їдуть в чужу країну, де запізнаються з її життям. Повіт Балтимор в останніх роках проводить такий обмін виключно з Україною, фактично з київськими школами. Щойно на 1992 рік плянується обмін з іншими містами України.

У квітні ц. р. були в повіті Балтимор аж три групи учнів з 155-ої, 143-ої і 257-ої київських шкіл. Школа ч. 155 — це школа з українською мовою навчання. Саме для цих груп київських учнів місцева школа українознавства влаштувала зустріч із нашою громадою 7-го травня 1991 р. До зустрічі прийшло завдяки заходам Надії Зінкевич, директора школи українознавства, і Пітера Шуґета, вчителя з повіту Балтимор, який є організатором обміну учнями. Він побував декілька разів в Києві і не лише в ролі гостя, але й у ролі вчителя.

На зустріч 7-го травня зібралися представники нашої громади, зокрема молодь, в парафіяльній залі УКЦ св. Михаїла, куди і прибуло понад сорок київських учнів зі своїми опікунами-вчителями та деякими американськими господарями. Зустріч відкрила Надія Зінкевич, вітаючи гостей та коротко знайомлячи їх з надбаннями діяспори, зокрема балтиморської громади. Вона висловила надію, що це лише початки спілкування України з українською діяспорою. Від батьківського комітету школи з привітом виступив інж. Стефан Чорний, а від шкільної системи повіту Балтимор — Пітер Шуґет, активіст освітнього обміну. Шуґет розповів про те, як його колеґа, вчитель мґр. Павло Фенчак зацікавив його українськими справами, але щойно 3—4 роки тому пізнав він реальну Україну під час відвідання Києва. Свою участь в обміні він пояснив не політичними мотивами. а бажанням пропаґації мирного співжиття.

Учні школи українознавства Андрій Сурмак і Левко Івашко продеклямували під рясні оплески присутніх „Сонце заходить" та „Думи мої, думи" Т. Шевченка.

Від Відділу УККА і організацій, які співпрацюють з ним, виступив з привітом Климентій Баб'як, інформуючи теж коротко про працю УККА та цілі, головною серед яких є сприяння Україні в її змаганнях за державну незалежність.

Від гостей виступила вчителька Женя Герасименко з Києва,заявляючи, що усі вони нетерпеливо чекали на зустріч з українською громадою Балтимору і що вони зустріли більше, ніж сподівалися. Дякувала вона також за те, що діяспора зберегла рідну мову. Від київських гостей вона подарувала балтиморській громаді вишитий портрет Т. Шевченка і рушничок, вишитий червоними і чорними нитками. Виступали теж інші вчителі з Києва — Євдокія Заяць і Зіна Кравець — та Лен Мер, керуючий шкільною системою повіту Балтимор.

Згодом при смачному прийнятті зі щедрими овочами молодь провела приємний час в розмовах та взаємному запізнаванні себе, як теж і в розмовах із старшими громадянами. Після вечері дорогих гостей обдаровано книжками, сорочинками та калькуляторами. Відділ УККА подарував декілька десятків примірників „Історії України" М. Грушевського, „Історії літератури" С. Єфремова „Історії української культури". Видавництво „Смолоскип" люб'язно запропонувало асортимент своїх видань, включно з Деклярацією про суверенітет, книжками про В. Стуса, Леся Курбаса, мартирологією українських церков, шкільними історіями України (разом близько 100 примірників). Володимир Стельмах подарував видання УВФронту, трактат Блаженнішого Мирослава Івана про X рещення Руси-України, історію українського війська та журнали для молоді (Крилаті, Веселка), журнал „Патріярхат" та календарі УНСоюзу (понад 100 різних примірників). Гості одержали теж сорочинки (58), синього та жовтого кольорів, з малюнком пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні на тлі Капітолю — від Видавництва „Смолоскип", та калькулятори (58) від Кредитової кооперативи „Самопоміч". Мґр Степан Басараб роздав декілька примірників англомовної книжки „Українці Мериленду", В. Верний в дарунок учителям передав розкішне австралійське видання „Україна і Українці". Охочі брали жетони з англомовним „Незалежність — Україні!". та Чорнобильську відзнаку з нагоди 5-річної катастрофи.

Безсумнівним успіхом зустрічі треба завдячувати тісній співпраці громадян і організацій: Школі Українознавства, ОЖ ОЧСУ, СУА, УККА, Комітетові Українського Фестивалю (кошти прийняття), Видавництву „Смолоскип", ООЧСУ (В. Стельмах). Того ж дня Н. Зінкевич влаштувала для чотирьох вчительок-українок з Києва та деяких американських вчителів оглядини нової церкви св. Михаїла.

На закінчення вечора група учнів з 155-ої школи проспівала кілька українських пісень, а згодом усі, побравшись за руки, співали „Реве та стогне" і „Боже Великий". Вечір мав дуже приємну, родинну атмосферу. Присутні американські вчителі дивувались, що зустріч була така гарна і невимушена, що учні так швидко познайомились і ставилися один до одного, мов рідні. Цього, зізнавалися вони, годі їм добитися у групових шкільних зустрічах.

Вечір цей залишиться в пам'яті як господарів, так і гостей, дочок і синів одного великого народу, який змагає до вільного, незалежного життя.

Б. С.

З вірою...

(Закінчення зі стор. 1)

таті — тотальний економічний хаос, з якого прийдеться ще довго обтрясатися. Все ж таки, щоб розпочати будь-які заходи в цій справі, Україна найперше мусить здобути економічну незалежність, а для цього потрібно, в першу чергу, політичної незалежности. Саме усвідомлення цього є початком, тепер треба поступово робити відповідні та потрібні для цього процесу кроки.

Питаємо думку наших гостей про так широко розреклямовану угоду дев'ятьох республік. Кажуть нам що сталося це під час того, як вони були тут, тому не є ознайомлені докладніше з цією справою. Одначе кажуть, що Вітольд Фокін підписав в імени України без згоди на це Верховної Ради України, тому такий договір не має юридичної сили.

Гості поспішають, бо перед ними ще стелиться далека дорога, тому ставимо запит, який видається нам найбільш доцільним якраз тепер, коли економіка України починає ставити свої непевні перші кроки. Чи після довгих років економічного животіння є охочі в Україні працювати? Гості відповідають, що так, бо люди починають розуміти, що від них залежить все як їм бути. Але підкреслюють і те, що це повільний процес, який поширюється по цілій Україні.

Прощаємось з нашими відвідувачами та по-справжньому бажаємо їм успіхів, бо відчуваємо, що перед ними важкі завдання. Віримо, що їм таки вдасться здійснити їхні задуми, бо це люди повні життєвого оптимізму та певности за краще майбутнє України.

СПІВАЧКА В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Концерт відомої співачки з Києва Ніни Матвієнко відбудеться тут у п'ятницю, 14-го червня в залі Bulckley High School о год. 7:30 вечора. Квитки — 15 дол., сеньйори студенти і діти — 10 дол. За інформаціями слід телефонувати на число (215) 437-4815.

ВИПРАВЛЯЄМО ПОМИЛКИ

У дописі „Петро Дзюба переобраний головою Округи УНСоюзу в Рочестері" („Свобода", ч. 94 з 18-го травня ц.р.) трапилися помилки у прізвищах. Замість Кирило Маньківський повинно бути Карло Маньківський, замість Микола Личак — Микола Лилак, а замість Стефан Гриценяк слід читати Стефан Грицеляк.